

[Formanden.]

til at indtræde i udvalget angående forslag til lov om ændringer i lov om retens pleje. (Forligsmægling m. m.).

Skriftlig fremsættelse af lovforslag.

Ministeren for handel, industri og søfart (Rytter): Herved har jeg den ære for det høje ting at fremsætte *forslag til sømandslov* samt et dertil sig sluttende *forslag til lov om ændringer i søloven*.

Som det fremgår af den til tingets medlemmer omdelte betænkning angående revision af sømandsloven, afgivet af den af handelsministeriet den 31. marts 1949 nedsatte kommission, bygger forslagene på fælles-nordiske forhandlinger, og man er herved i overensstemmelse med den linie, der er fulgt lige siden søloven af 1892.

De i de gamle sølove indeholdte bestemmelser om mandskabets forhold blev i begyndelsen af 20'erne udskilt til særlige love, der benævntes sømandslove; også dette skete efter fælles-nordisk rådslagning. Den herhenhørende danske kommissionsbetænkning fremkom i maj 1921 og findes optrykt i rigsdagstidende 1922—23, tillæg A. sp. 3299—3396.

De nye sømandslove var i det store og hele enslydende, og et nyt led var således føjet ind i den lange række af fælles-nordiske lovarbejder på civilrettens område.

Som det fremgår af den omdelte betænkning, rejstes i 1937 spørgsmålet om sømandslovens revision, også denne gang på skandinavisk grundlag. Den direkte anledning hertil var ønskeligheden af at få afklaret de nordiske landes stilling til spørgsmålet om tiltrædelse af nogle i 1926 og 1936 af de internationale arbejdskonferencer vedtagne udkast til internationale konventioner om søfolks retsstilling. Det fremgår af den om disse konventioner udarbejdede betænkning fra 1939, der er optrykt side 131 ff. i den nu foreliggende betænkning om revision af sømandsloven, at man fra skandinavisk side ikke kunne anbefale, at disse konventioner ratificeredes, men man mente at kunne anbefale, at en række af konventionernes bestemmelser blev indarbejdet i sømandslovene og sølovene.

I Norge blev disse ændringer gennemført ved en lov af 16. juni 1939, men i de andre nordiske lande strandede arbejdet på den anden verdenskrigs udbrud.

Efter krigens ophør rejstes revisions-tanken påny og fik yderligere aktualitet, efter at der på den internationale arbejds-

konference, søfartskonferencen, i Seattle, 1946, var vedtaget en række konventioner og rekommandationer; der berørte også sømandslovens område. Den danske delegations beretning angående konferencen er i sin tid tilstillet rigsdagen. I Sverige blev der i 1946 nedsat en komité til udarbejdelse af et lovudkast, men først i 1949 blev den tilsvarende danske kommission nedsat.

Til grund for sine overvejelser lagde kommissionen dels betænkningen fra 1939, dels de af den svenske komité nåede foreløbige resultater; dels endelig nogle fra rederens og de søfarendes organisationer indhentede redegørelser for deres ønsker med hensyn til ændringer i loven. Det var en meget lang række spørgsmål — ofte af vanskelig art —, der meldte sig til løsning under kommissionsarbejdet, og jeg kan ikke forbigå dette punkt i fremstillingen uden at udtrykke regeringens anerkendelse af den vilje til at finde frem til en for alle parter acceptabel løsning, der har præget kommissionsforhandlingerne, og som har givet sig udtryk i, at kommissionens indstilling — bortset fra et enkelt punkt — foreligger som enstemmig. Også kommissionens formand, professor Sindballe, hvis kyndige og myndige ledelse af forhandlingerne har betydet så meget for det opnåede resultat, vil jeg gerne bringe regeringens bedste tak.

Jeg anser det ikke for nødvendigt her at gennemgå forslaget i alle dets enkeltheder, men skal indskrænke mig til kort at fremdrage nogle punkter, hvor forslaget betyder en nydannelse eller en mere radikal ændring i forhold til de bestående retsregler.

Her vil jeg da gerne først nævne forslagets § 26, der indeholder en helt ny regel. Paragraffen giver den danske sømand, der har sit hjem her i riget, og som fratræder tjenesten i udlandet, ret til at rejse til Danmark, således at staten og rederen betaler hver halvdel af udgifterne herved, såfremt han har været i tjenesten uafbrudt i 2 år og ikke i løbet af det sidste år har haft adgang til at fratræde i danske havne. Begrundelsen er, at de danske søfarende har for store vanskeligheder i øjeblikket, både af faktisk og økonomisk karakter, ved at komme hjem og holde deres indtjente ferie i hjemlandet og i samvær med familien. Her sætter så den nye regel ind og giver dem en ret til hjemrejse, hvortil staten og rederen skal betale hver halvdel.

En anden vigtig regel indeholdes i forslagets § 18, hvorefter der tillægges en sømand, der er syg ved tjenesteforholdets